

**UCHWAŁA NR LVIII/348/2023
RADY GMINY ZWIERZYN**

z dnia 30 października 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy
Zwierzyn na lata 2024-2026**

Na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 i 1429) Rada Gminy Zwierzyn uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Zwierzyn na lata 2024-2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zwierzyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

Przewodniczący Rady
Gminy Zwierzyn

Mariusz Krzyżanowski

Załącznik do uchwały Nr LVIII/348/2023
Rady Gminy Zwierzyn
z dnia 30 października 2023 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Zwierzyn na lata 2024 – 2026

Spis treści

ROZDZIAŁ I.....	3
Wprowadzenie.....	3
ROZDZIAŁ II.....	5
Podstawa prawna.....	5
ROZDZIAŁ III.....	7
Zakres Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Zwierzyn na lata 2024 – 2026.....	7
ROZDZIAŁ IV.....	9
Diagnoza.....	9
ROZDZIAŁ V.....	21
Analiza SWOT.....	21
ROZDZIAŁ VI.....	25
Zasoby gminy.....	25
ROZDZIAŁ VII.....	27
Cele Programu.....	27
ROZDZIAŁ VIII.....	29
Wskaźniki realizacji programu.....	29
ROZDZIAŁ IX.....	37
Działania.....	37
ROZDZIAŁ X.....	40
Realizatorzy.....	40
ROZDZIAŁ XI.....	42
Adresaci Programu.....	42
ROZDZIAŁ XII.....	43
Finansowanie.....	43
ROZDZIAŁ XIII.....	44
Oczekiwane rezultaty.....	44
ROZDZIAŁ XIV.....	45
Monitoring i ewaluacja.....	45

ROZDZIAŁ I

Wprowadzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Zwierzyn na lata 2024 – 2026 zwany dalej Programem, powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Program jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w Gminie Zwierzyn w poprzednich latach.

Podstawową zasadą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona prawna dziecka i rodziny. Dziecko i rodzina wymagają wsparcia, szczególnej opieki, troski i ochrony. W rodzinie wychowują się kolejne pokolenia, które w okresie swojej dorosłości kształtują społeczeństwo. Rodzina stanowi wspólnotę osób, która jest podstawową formą życia indywidualnego i społecznego. Jest grupą społeczną prawie każdego z nas. To ona należy do pierwszego środowiska dającego człowiekowi możliwość wszechstronnego rozwoju, zaspokajania jego wielu potrzeb i wprowadzania go w świat zasad, wartości i norm społecznych. Człowiek identyfikujący się z nią, współtworzy i przejmuje kultywowane w rodzinie wzory, postawy, zachowania, poglądy i postępowania, czego uczymy się w rodzinie, pozostaje na całe życie. Kontakt z najbliższymi osobami z rodziny odgrywa istotną rolę w kształtowaniu osobowości człowieka. Dobrze funkcjonująca rodzina zaspokaja potrzeby swych dzieci, których żadna inna grupa społeczna nie jest w stanie zaspokoić. Dzieje się tak dlatego, że spójność wewnętrzna i obecność osób, na które można liczyć. Rodzina wpływa na osobowość, kształtując losy jej członków. Jeśli jej kondycja pogarsza się to wpływa to zawsze na postawy rodzicielskie czy są właściwe.

Trudności jakie dokonują się we współczesnej rodzinie nie zawsze pociągają za sobą pozytywne skutki. Trudności te mogą uniemożliwić rodzinie wypełnienie jej poszczególnych funkcji co w konsekwencji może doprowadzić do niewydolności tego środowiska wychowawczego. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, których długotrwałe oddziaływanie czyni rodzinę dysfunkcyjną, nie potrafiącą sprostać swoim obowiązkom wobec dzieci, mającą ograniczone zasoby własne i możliwości samodzielnego rozwiązania występujących problemów oraz nie

potrafiącą przewyciężyć pojawiających się w systemie rodzinnym sytuacji kryzysowych.

W tym celu powstał Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026, opracowany w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku, którego podstawowym założeniem jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do funkcjonowania poprzez wzmocnienie roli i funkcji rodziny, rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych oraz zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie, szczególnie w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny. Realizacja programu będzie możliwa dzięki utworzeniu systemu wsparcia obejmującego zaangażowanie i współpracę osób, instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny. Pomoc powinna koncentrować się na wspomaganiu osób i rodzin wymagających wsparcia w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a także wzmocnienia lub odzyskania zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

ROZDZIAŁ II

Podstawa prawna

Opracowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Zwierzyn na lata 2024 – 2026 oraz jego wdrożenie jest spójne z kierunkami działań przyjętymi w następujących aktach prawnych:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. 1997 r., nr.78, poz. 483);
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2023 r., poz. 1426);
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. 2023 r., poz. 901);
4. Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. 2023 r., poz. 40);
5. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023 – 2030, Uchwała Rady Gminy nr XVIII/289/2022 z dnia 30.11.2022 r.;
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2023 r., poz. 2151);
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2021 r., poz. 1249);
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2023 r., poz. 1939);
9. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży „Za życiem” (Dz. U. 2023 r., poz. 1923);
10. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2023 r., poz. 390);
11. Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. 2023 r., poz. 1993);
12. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. 2023 r., poz. 810);
13. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. 2022 r., poz. 2230);

14. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. 2021 r., poz. 1744);
15. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2023 r., poz. 735);
16. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. 2022 r., poz. 2241);
17. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. 2023 r., poz. 571);
18. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. 2022 r., poz. 2561).

ROZDZIAŁ III

Zakres Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Zwierzyn na lata 2024 – 2026

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej art. 176 pkt 1 do zadań własnych gminy należy:

1) opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny;

2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;

3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych przez:

a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,

b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,

c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;

4) finansowanie:

a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,

b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w **art. 29 pomoc rodziny wspierającej** ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;

5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

6) sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w **art. 187 zadania ministra właściwego do spraw rodziny** ust. 3, w terminie:

a) do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,

b) do dnia 31 lipca danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku;

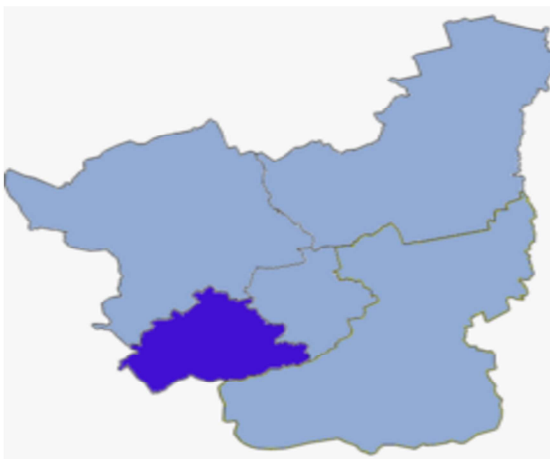
7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

Mając na względzie powyższe uregulowania, założenia do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zasadę dobra dziecka i dobra rodziny opracowano Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026. W programie akcentuje się potrzebę wspierania rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze. Grupa odbiorców wskazana jest bezpośrednio w preambule ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w której czytamy: „**dla dobra dzieci**, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, **dla dobra rodziny**, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich ich członków, a w szczególności dzieci, **w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.**”

ROZDZIAŁ IV

Diagnoza

Gmina Zwierzyn jest gminą wiejską, położona jest w północno wschodnim krańcu województwa lubuskiego oraz południowo zachodniej części powiatu strzelecko – drezdeneckiego w województwie lubuskim.

Źródło: [https://pl.wikipedia.org/wiki/Zwierzyn_\(gmina\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Zwierzyn_(gmina))

Położenie na mapie powiatu

Zwierzyn położony jest przy drodze krajowej nr 156 łączącej Barlinek z Drezdenkiem przez Strzelce Krajeńskie. Biegająca na południe droga nr 157 łączy Zwierzyn ze Skwierzyną. Jedyne most na Noteci znajduje się w Gościmcu. Znaczenie lokalne posiada szosa łącząca Górki ze Zwierzynem i Przyłęgim oraz Zwierzyn z Góreckiem.

Źródło: <https://ongeo.pl/geoportal/gmina-zwierzyn/dzialki-ewindycyjne>

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzynie oraz instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny z terenu Gminy Zwierzyn. Diagnozy środowiska dokonano poprzez analizę dokumentacji poszczególnych jednostek. Poniższe zestawienie tabelaryczne pokazuje statystyczne ujęcie problemów rodzin z Gminy Zwierzyn.

Na przestrzeni ostatnich lat liczba mieszkańców gminy nieznacznie zmniejsza się. W 2022 roku Gminę Zwierzyn zamieszkiwało 4228 osób. W I półroczu 2023 roku w Gminie Zwierzyn zamieszkiwało- stałych i czasowych mieszkańców razem 4221 osób, tym 832 dzieci do ukończenia 18 roku życia.

Kobiety	Mężczyźni	Dzieci do 18 roku życia
2129	2092	832

Źródło: Ewidencja ludności Urząd Gminy- stan na 30.06.2023 r.

Pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzynie w 2022 r. (dane na dzień 31.12.2022 r). znajdowało się 254 rodziny w tym 535 osób z rodzin. W I półroczu 2023 roku rodzin korzystających z pomocy społecznej znajdowało się 187 rodzin w tym 385 osoby.

Poniższa tabela przedstawia najczęstsze powody udzielenia pomocy społecznej:

Występujący problem	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	23	63
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	2	3
Bezrobocie	21	55
Niepełnosprawność	49	73

Długotrwała lub ciężka choroba	80	141
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym potrzeba wielodzietności	7	34
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	7	30 w tym: rodziny niepełne 2 rodziny, 10 osób rodziny wielodzietne 5 rodzin, 24 osoby
Alkoholizm/ problem alkoholowy	21	33
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu Karnego	0	0
Zdarzenia losowe	2	5
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0
Przemoc w rodzinie	0	0
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0

Źródło: Dane za I półrocze 2023 roku

Problemem najczęściej występującym w rodzinach korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzynie jest długotrwała lub ciężka choroba i niepełnosprawność. W latach poprzednich głównym problemem rodzin było bezrobocie dziś jest to stan zdrowia.

Ilość rodzin, w których występują znaczne problemy opiekuńczo – wychowawcze zwiększa się. W rodzinach, w których występują największe problemy opiekuńczo -

wychowawcze pracuje asystent rodziny zatrudniony w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zwierzynie. W 2022 roku wsparciem asystenta rodziny było 12 rodzin w których było 31 dzieci w tym 29 małoletnich. Do 30.06.2023 roku wsparciem asystenta rodziny objętych było 14 rodzin, w których było 36 dzieci w tym 33 małoletnich.

Edukacja szkolna w Gminie Zwierzyn, realizowana jest przez Szkołę Podstawową w Zwierzynie, Szkołę Podstawową w Górkach Noteckich oraz Szkołę Podstawową w Gościmcu. Dzieci wymagające wsparcia specjalistów są na terenie szkoły objęte pomocą Psychologiczno – Pedagogiczną w formie zajęć: korekcyjno – kompensacyjnych i dydaktyczno – wyrównawczych, zajęć o charakterze terapeutycznym (dzieci posiadające opinię Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej oraz zgłoszone przez wychowawców), zajęciami rewalidacyjnymi (dzieci z orzeczeniem PPP), w szkołach zatrudnieni są pedagodzy współpracujący z dziećmi i rodzicami w obszarze rozwiązywania problemów.

Dzieci objęte wsparciem psychologiczno – pedagogicznym w placówkach oświatowych:

Uczniowie Nazwa	Z opinią PPP	Z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego	Ilość interwencji pedagoga /sytuacji trudnych
SP Zwierzyn	30	6	32
SP Gościmiec	4	2	10
SP Górkki Noteckie	14	6	27

Źródło: pedagodzy szkolni Gminy Zwierzyn. Stan na 30.06.2023 r.

Najczęstszymi problemami zgłaszanymi do pedagogów szkolnych są:

Nazwa jednostki	Rodzaj problemów
SP Zwierzyn	drobne konflikty między rówieśnikami, używanie wulgaryzmów- kultura osobista

	uczniów, sporadyczne przypadki nie wywiązywania się z obowiązków szkolnych, lekceważący stosunek do nauki, samowolne opuszczanie terenu szkoły, problemy z emocjami, palenie e- papierosów
SP Gościmiec	drobne konflikty między rówieśnikami, sporadyczne przypadki nie wywiązywania się z obowiązków szkolnych, lekceważący stosunek do nauki i pracowników szkoły, problemy z emocjami
SP Górki Noteckie	rozpoznawanie potencjalnych możliwości oraz indywidualnych potrzeb ucznia i umożliwianiu ich zaspokojenia, działania profilaktyczne podejmowane z zakresu profilaktyki uzależnień oraz innych problemów dzieci i młodzieży, rozpoznawanie przyczyn trudności w nauce i niepowodzeń szkolnych, organizowanie różnych form pomocy psychologiczno – pedagogicznej, niewłaściwe zachowania uczniów, wspieranie uczniów metodami aktywnymi dokonywaniu wyboru kierunku dalszego kształcenia, zawodu i planowania kariery zawodowej oraz udzielanie informacji w tym zakresie, wspieranie rodziców w działaniach wyrównujących szanse edukacyjne ucznia, wspieranie rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, podejmowanie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych

Źródło: pedagodzy szkolni Gminy Zwierzyn. Stan na 30.06.2023 r.

Na terenie Gminy Zwierzyn funkcjonują 4 przedszkola. Organem prowadzącym przedszkola jest gmina. Klub Malucha w Zwierzynie świadczy usługi opiekuńcze dla dzieci w wieku od 1 roku do 3 lat. Maksymalnie dziecko może przebywać w Klubie 10 godzin. Klub czynny jest w godzinach od 6.30 do 16.30.

Poza wsparciem w ramach pomocy społecznej rodziny mają możliwość skorzystania z innych świadczeń finansowych i niefinansowych.

Wyszczególnienie	Rok	
	2022	I półrocze 2023
Liczba mieszkańców Gminy Zwierzyn	4228	4221
Liczba dzieci i młodzieży zamieszkujących Gminę Zwierzy 0- 18 lat	837	832
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	254 rodzin/ 535 os.	187 rodzin/ 385 os.
Liczba świadczeniobiorców korzystających ze świadczenia wychowawczego	496 5 (Ukraina)	dwie sprawy w odwołaniu, jedna jest z I kwartału 2023 r.
Liczba świadczeniobiorców korzystających z świadczeń rodzinnych	201	775
Liczba świadczeniobiorców korzystających z funduszu alimentacyjnego	33	120
Liczba świadczeniobiorców korzystających z dodatku mieszkaniowego	2	3
Liczba świadczeniobiorców korzystających z dodatku energetycznego	2	0

Liczba złożonych wniosków na Kratę Dużej Rodziny- karta tradycyjna i elektroniczna	Karta tradycyjna- 107 Karta elektroniczna- 110	Karta tradycyjna- 59 Karta elektroniczna- 60
Liczba osób zgłoszonych do GKRPA w celu podjęcia leczenia odwykowego	13 os.	16 os.
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieska Karta”	29 procedur NK/ 17 rodzin	22 procedur NK/13 rodzin
Liczba asystentów rodziny	1	1
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	12 rodzin	14 rodzin

Źródło: opracowanie własne, GOPS Zwierzyn. Stan na 30.06.2023 r.

Jak wynika z danych GOPS w Zwierzynie na uwagę zasługuje fakt, że liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia zmniejszyła się. Bezrobocie jednak pozostaje jednym z głównych powodów przyznawania pomocy. W 2022 roku problem bezrobocia dotyczył 38 rodzin.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych z terenu Gminy Zwierzyn w Powiatowym Urzędzie Pracy:

Rok	2022	Kobiety	Mężczyźni	I półrocze 2023	Kobiety	Mężczyźni
Liczba bezrobotnych ogółem	92	56	36	100	64	36
Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	12	7	5	15	9	7
Liczba bezrobotnych do 30 roku życia	28	17	11	30	22	8
Liczba bezrobotnych powyżej 50 roku	23	10	13	22	10	12

życia						
Długotrwale bezrobotni	27	24	3	31	25	6
Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	19	16	13	34	20	14

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Kraj. Stan na 30.06.2023 r.

Największą liczbą osób bezrobotnych na terenie Gminy Zwierzyn stanowią kobiety. Kobiety najczęściej rejestrują się w Powiatowym Urzędzie Pracy nie po to, żeby podjąć pracę, ale głównie ze względu na składkę zdrowotną, żeby korzystać z bezpłatnej opieki zdrowotnej. Wśród innych powodów przyznawania pomocy społecznej należy zaliczyć: m.in. niepełnosprawność, długotrwałą lub ciężką chorobę, ubóstwo czy problem alkoholowy. Ponadto nieznacznie zwiększyła się liczba rodzin z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, przez co zwiększa się zapotrzebowanie na porady specjalistyczne skierowane do dzieci i ich opiekunów.

Dodatkowo wszystkie dzieci objęte wychowaniem i edukacją od przedszkola do szkoły ponadpodstawowej z rodzin, których dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego określonego ustawą o pomocy społecznej, mają możliwość korzystania przynajmniej z jednego ciepłego posiłku w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”. Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Dożywianie dzieci realizowane jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zwierzynie.

Zjawisko przemocy w rodzinie stanowi od wielu lat poważny problem społeczny i jedno z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodziny, jak i poszczególnych jej członków, a w szczególności dla dzieci. W ostatnich latach skala przemocy w rodzinie nieznacznie wzrasta. Przemoc w rodzinie to każde celowe działanie lub brak działania, na przykład zaniedbywanie, które powodują krzywdę i cierpienie fizyczne albo psychiczne członka rodziny. Sprawca przemocy wykorzystuje

przewagę nad ofiarą i narusza jej podstawowe prawa, takie jak godność, wolność i nietykalność cielesną. W związku z przemocą na terenie Gminy Zwierzyn, prowadzona jest procedura Niebieskiej Karty. W Gminie Zwierzyn w 2022 roku liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” dotyczyła 17 rodzin- jeszcze kontynuacja z 2021 roku. Do dnia 30.06.2023 roku, wszczętych procedur i kontynuacja Niebieskich Kart z 2022 roku dotyczyła 13 rodzin. Działający na terenie Gminy Zwierzyn - Gminny Zespół Interdyscyplinarny poza działaniami w rodzinach dotkniętych zjawiskiem przemocy prowadzi działania profilaktyczne w rodzinach zagrożonych tymi przypadkami. Największy procent wśród osób poszkodowanych w wyniku przemocy w dużej mierze są kobiety. Przemoc domowa bezpośrednio nie dotyczy dzieci, ale jest widoczna dla nich. Fakt występowania przemocy w rodzinie pozbawia dziecko potrzeby miłości i bezpieczeństwa. Przemoc nie pozostaje bez wpływu na rozwój fizyczny i psychiczny dziecka/i. Doświadczanie przemocy bezpośredniej czy pośredniej, może powodować szereg problemów natury fizycznej, psychicznej, jak i problemów dotyczących zachowania się dzieci oraz ich funkcjonowania wśród rówieśników czy dorosłych ludzi. Nie ulega wątpliwości, że alkoholizm ma szkodliwy, choć jednocześnie bardzo zróżnicowany wpływ na życie całej rodziny i dzieci. Jest on czynnikiem wysokiego ryzyka wystąpienia emocjonalnych oraz behawioralnych problemów u dzieci dorastających w rodzinach z tym problemem. Rodzicielstwo zaburzone przez alkoholizm charakteryzuje się zazwyczaj brakiem konsekwencji, nieadekwatną więzią emocjonalną oraz brakiem modelowania właściwych zachowań społecznych. Podstawowe funkcje rodzicielskie zostają przez alkoholizm bardzo wyraźnie naruszone. Gdy jedno lub oboje rodziców pije, ich emocjonalne napięcie poważnie zakłóca zdolność do sprawowania należytej opieki i tworzenia dziecku prawidłowego środowiska, w którym powinno się rozwijać. Na dzień 30.06.2023 roku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 16 wniosków zgłaszających osoby nadużywające alkoholu, gdzie 3 osoby skierowano na badanie przez biegłego sądowego pod kątem uzależnienia od alkoholu. Na terenie Gminy Zwierzyn ilość osób nadużywających alkohol systematycznie wzrasta. Bardzo niepokojącym faktem jest, że coraz więcej kobiet ma problem z alkoholem, nie mniej jednak stanowi to poważny problem w większości rodzin dysfunkcyjnych. Przemoc i nadużycia wobec członków rodziny (dziecka/ci) są w rodzinach z problemem

alkoholowym częstym zjawiskiem. Agresja i przemoc w rodzinie wywiera znamieny i negatywny wpływ na wszystkie aspekty życia dziecka/ci (somatyczne i psychofizyczne), objawiające się głównie pod postacią objawów psychosomatycznych jak i pogarsza funkcjonowanie rodzinne i społeczne.

W sytuacji, gdy rodzice znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie sami wypełniać należycie funkcji opiekuńczo - wychowawczych wobec dzieci mimo otrzymanego wsparcia o potrzebie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej decyduje Sąd Rodzinny. Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Drezdenku - koordynatora pieczy zastępczej wynika, że w 2023 roku z terenu Gminy Zwierzyn w 6 rodzinach zastępczych są umieszczone dzieci. W ostatnim półroczu 2023 roku zwiększyła się liczba rodzin zastępczych.

Liczba rodzin zastępczych przebywających w rodzinie zastępczej na terenie Gminy Zwierzyn:

Rodzina zastępcza	Ilość rodzin na terenie Gminy Zwierzyn
Rodzina spokrewniona	6
Rodzina niezawodowa	1
Rodzina zawodowa	2

Źródło: PCPR Drezdenko. Stan na 30.06.2023r.

Dzieci przebywające na terenie Gminy Zwierzyn umieszczone w pieczy zastępczej, które zamieszkiwały inną gminę: 5 dzieci. Umieszczone zostały w pieczy zastępczej w 3 rodzinach pochodzące z Gminy Zwierzyn.

Powiatowe Centrum Pomocy rodzinie jest instytucją, która wykonuje postanowienia Sądu, zapewniając opiekę, a gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka ponosi odpowiednio wydatki. W 2022 roku poniesione wydatki przez Gminę Zwierzyn w związku z umieszczeniem dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych i rodzinach zastępczych w 2022 roku wyniosły 149 993,64 za 7 dzieci. Do dnia 30.06.2023 roku wydatki poniesione w związku z

umieszczeniem dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych wyniosły 83 621,20 zł. za 11 dzieci. Wydatki gminy na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej każdego roku wzrastają z uwagi na wzrost % odpłatności Gminy.

W powiecie strzelecko-drezdeneckim w miejscowości Zwierzyn dzięki dofinansowaniu z rządowego programu „Polski Ład” powstaje nowoczesny Dom Dziecka dostosowany do współczesnych standardów, który będzie przeznaczony dla maksymalnie 14 młodych mieszkańców. Całkowity koszt budowy Domu Dziecka o powierzchni 300 m² wyniesie 3 400 000 zł, z czego dofinansowanie z rządowego programu „Polski Ład” wyniesie 2 720 000 zł, pozostałą kwotę 680 000 zł pokryje powiat ze środków własnych.

W poprzednich latach prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci – na terenie Gminy Zwierzyn zadaniem, którego nie udawało się zrealizować było utworzenie placówki/placówek wsparcia dziennego na terenie Gminy Zwierzyn dla dzieci i młodzieży. Były prowadzone rozmowy z władzami lokalnymi na temat utworzenia świetlicy oraz pozyskania w tym, celu budynku oraz funduszy. Ostatecznie utworzono w 2022 roku 3 placówki wsparcia dziennego. Wszystkie 3 placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży działały przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zwierzynie zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jednak nie są finansowane z budżetu państwa. Środki na działalność placówek wsparcia dziennego pozyskane były ze środków- Europejski Fundusz Społeczny.

Świetlice Podwórkowe wchodzą w strukturę Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzynie. Placówki prowadzone są w formie: pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawców.

Placówkami kieruje Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzynie - kierownik świetlic podwórkowych.

Zatrudnionych było 3 wychowawców świetlicy, psycholog, pracownik socjalny oraz nauczyciele prowadzący zajęcia dodatkowe z matematyki, języka angielskiego, robotyki (wszystkie zatrudnione osoby w świetlicach posiadają kwalifikacje zgodnie z

wytycznymi). Dodatkowo w ramach wolontariatu prowadzona jest animacja ruchowa i inne zajęcia w tym zajęcia z asertywności przeciwdziałania przemocy, budowania prawidłowych relacji z rodzeństwem i radzenia sobie ze stresem oraz zajęcia skierowane do rodzica „Szkoła Rodzica”

Pobyty dziecka w placówce jest dobrowolny i nieodpłatny. Warunkiem przyjęcia dziecka do placówki jest zgłoszenie podpisane przez rodziców/opiekunów prawnych dziecka. O przyjęciu dziecka do placówki decyduje kierownik świetlicy na wniosek koordynatora.

Placówka przeznaczona jest dla dzieci i młodzieży zamieszkałych na terenie Gminy Zwierzyn w wieku od 6 do 15 lat tj. uczniów szkół podstawowych. W 2022 roku z placówek wsparcia dziennego skorzystało 62 dzieci. Działanie placówek wsparcia dziennego przewidziany był do 30.06.2023 roku. Wydatki w kwocie 276 590,91 zł związane z realizacją projektu „Świetlice podwórkowe w Gminie Zwierzyn” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego z tego: środki z dotacji 252 102,83 zł, wkład własny 24 488,08 zł. Placówki wsparcia dziennego realizowane są w dalszym ciągu ze środków własnych.

Podejmowane działania na terenie Gminy Zwierzyn w zakresie wspierania rodziny umożliwiają rodzinom korzystanie z pomocy i wsparcia zarówno w ramach opieki nad dziećmi jak i poradnictwa. Podmioty realizujące cele i zadania określone w Programie dołożą starań, by oferta wspierania rodzin była szeroka, dostępna i dostosowana do ich potrzeb. Mając na uwadze rolę rodzin w wychowaniu przyszłego pokolenia oraz zagrożenia wieloma problemami w wypełnianiu swoich funkcji należy realizowanie Programu, który przyniesie pozytywne efekty. Z uwagi na ciągle występujące zagrożenia rodzin i zmiany społeczne, powyższe zadania należy uznać, że realizatorzy Programu będą wywiązywać się z nałożonych na nich zadań.

ROZDZIAŁ V

Analiza SWOT

Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych technik analitycznych, służąca do porządkowania informacji. Skupia się ona głównie na odpowiedzi na pytania:

- jakie szanse i zagrożenia dla gminy płyną z jej kontaktów z bliższym lub dalszym otoczeniem?

- czy obecny stan zasobów gminy stanowi silną czy słabą stronę, tzn. czy jest czynnikiem ułatwiającym, czy utrudniającym rozwój?

Analiza powyższych czynników pozwala na ocenę jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów. Jakościowa analiza obecnej sytuacji rodziny, dziecka i systemu opieki oraz prawdopodobnej przyszłej sytuacji pozwala na ukierunkowanie i realizowanie działań w ten sposób, by sprzyjały one osiągnięciu założonego celu.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Program Wspierania Rodziny; - współpraca instytucji działających na rzecz rodziny; - wsparcie rodzin przez asystenta rodziny; - doświadczenie i kwalifikacje kadry instytucji na rzecz rodziny; - wsparcie gminy dla działań w obszarze sportu dzieci i młodzieży; - zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie; - funkcjonowanie placówek oświatowych na terenie gminy; - funkcjonowanie 4 przedszkoli na terenie gminy; - funkcjonowanie Klubu Malucha na 	<ul style="list-style-type: none"> - brak prawidłowych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych; - niska świadomość rodziców dotycząca kwestii wychowawczych i edukacyjnych; - bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w ich rodzinie; - brak gotowości rodzin do zmiany stylu życia; - brak świadomości społecznej o potrzebach i możliwościach w zakresie opieki rodziny zastępczej; - wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej- głównie finansowej i brak współpracy ze strony

<p>terenie gminy;</p> <ul style="list-style-type: none"> - działające instytucje w obszarze pomocy społecznej; - doświadczenie i kwalifikacje kadry instytucji na rzecz rodziny; - dobre rozeznanie środowiska lokalnego m.in. przez pracowników służb pomocy społecznej, pedagogów szkolnych, pielęgniarki środowiskowej; - działające placówki wsparcia dziennego- świetlice podwórkowe w 3 miejscowościach na terenie gminy; - rodziny pomocowe nieformalne; - oferta zajęć pozalekcyjnych na terenie gminy (Pionier, GOK, KS Wataha); - organizacje pozarządowe (stowarzyszenia); - dostęp do poradnictwa specjalistycznego m.in. radca prawny; - dostęp specjalisty w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym dla osób dotkniętych przemocą oraz uzależnionych od alkoholu i środków psychoaktywnych 	<p>rodzin w zakresie rozwiązywania problemów;</p> <ul style="list-style-type: none"> - mentalność społeczeństwa- stereotypy blokujące korzystanie z usług specjalistów (psycholog, psychiatra); - brak motywacji do pracy rodziców z rodzin wielodzietnych; - rozdawnictwo- niedostosowany system wsparcia; - niskie kwalifikacje osób w wieku aktywności zawodowej; - zwiększające się koszty utrzymania rodzin; - zatrudnienie w szarej strefie; - ograniczona liczba miejsc w przedszkolach i Klubie Malucha; - niewystarczająca ilość mieszkań dla rodzin ubiegających się o lokal z zasobów gminy; - brak funkcjonowania rodzin wspierających formalnych (brak kandydatów do ich pełnienia); - niekorzystne prognozy demograficzne; - społeczna akceptacja spożywania alkoholu; - uzależnienie członków rodziny od alkoholu, internetu; - występowanie zjawiska przemocy w rodzinach
Szanse	Zagrożenia

<ul style="list-style-type: none"> - edukacja rodziców głównie w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczej; - wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę i dzieci; - możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań; - rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym; - praca asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej; - systematyczne podnoszenie kwalifikacji przez pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny; - zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych; - aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; - ustanawianie rodzin wspierających; - wdrażanie do współpracy z rodziną dysfunkcyjną rodzin wspierających; - tworzenie nowych miejsc w przedszkolach i Klubie Malucha; - rozwój kompetencji rodzicielskich; - wzrost aspiracji edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, zmiany i trudności w interpretacji przepisów; - długie procedury postępowań administracyjnych (np. Sąd); - brak środków na zatrudnienie dodatkowego asystenta rodziny; - wzrost tendencji do rozpadu rodziny i indywidualizacji życia; - zanik więzi i tradycji rodzinnych; - uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”; - obniżanie się aspiracji życiowych; - ograniczenie środków finansowych na podnoszenie kwalifikacji przez specjalistów pomocy społecznej; - wypalenie zawodowe pracowników socjalnych i asystenta rodziny; - problemy emocjonalne i edukacyjne dziecka/ci; - zagrożenie uzależnieniem wśród dzieci i młodzieży (np. internet); - dostępność substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży; - wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, narastająca przemoc; - brak zainteresowania rodzica/ów problemami dziecka/ci;
--	--

<p>rodzica/ów dziecka/ci; - Karta Dużej Rodziny</p>	<ul style="list-style-type: none">- zagrażające i aspołeczne formy spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież;- rosnąca liczba zadań realizowanych przez samorządy przy braku lub niewielkim poziomie dofinansowania zadań;- wykluczenie społeczne;- zanik pozytywnych wzorców i godnych naśladowania autorytetów;- szerzące się ubóstwo wśród osób pracujących, nie tylko ekonomiczne, ale przede wszystkim kulturowe;- wysoka cena szkoleń specjalistycznych
---	--

ROZDZIAŁ VI

Zasoby gminy

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Działania na rzecz dziecka i rodziny z Gminy Zwierzyn realizują instytucje i organizacje poniżej. Instytucje i organizacje działające na rzecz wsparcia rodziny i wspomagające realizację podstawowych jej funkcji działające na terenie Gminy Zwierzyn:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zwierzynie;
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Zwierzynie;
3. Szkoła Podstawowa w Zwierzynie;
4. Szkoła Podstawowa w Górkach Noteckich;
5. Szkoła Podstawowa w Gościmcu;
6. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Zwierzynie;
7. Organizacje pozarządowe
8. Zakłady Opieki Zdrowotnej (Publiczne i Niepubliczne);
9. Pielęgniarka środowiskowo – rodzinna.

Powyższe instytucje i organizacje wspierane są przez jednostki z poza Gminy Zwierzyn:

1. Medyczne poradnie specjalistyczne;
2. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Strzelcach Kraj.;
3. Komenda Powiatowa Policji w Strzelcach Kraj.;
4. Sąd Rejonowy w Strzelcach Kraj.;
5. Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Kraj.;
6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drezdenku;
7. Placówki Oświatowe z poza terenu gminy;
8. Ośrodek Wczesnej Interwencji w Gorzowie Wlkp.

W Gminie Zwierzyn funkcjonuje szereg różnorodnych form pomocy wsparcia dziecku i rodzinie. Mowa tutaj zarówno o poradnictwie, jak i konkretnych usługach,

które mają na celu zwalczanie bezradności opiekuńczo – wychowawczej, profilaktyce, walce z sytuacjami kryzysowymi, nałogami itp.

ROZDZIAŁ VII

Cele Programu

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej ustala się następujące cele Programu:

Cel główny:

Celem głównym Programu jest budowanie zintegrowanego systemu pomocy w stwarzaniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin przewyżających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych na terenie Gminy Zwierzyn.

Cele szczegółowe:

Zabezpieczenie i utrzymanie na dostatecznym poziomie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

- wsparcie finansowe rodzin wymagających pomocy;
- dożywianie dzieci;
- zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie;

Poprawa sytuacji dzieci w rodzinach wieloproblemowych

- udostępnianie poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach, w których udziela się wsparcia i pomocy;
- rozwijanie działalności placówek zajmujących się opieką nad dzieckiem w czasie wolnym;
- praca środowiskowa promująca właściwe wzorce rodziny. Wzmocnienie systemu wsparcia specjalistycznego z uwzględnieniem problemów związanych z uzależnieniami.

Poszerzenie możliwości wsparcia rodzin w pełnieniu roli opiekuńczej

- pomoc specjalistyczna dla rodzin mających trudności w pełnieniu ról opiekuńczych;
- monitorowanie środowisk zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych, kuratorów sądowych, dzielnicowego;

Tworzenie warunków do wykonywania zadań gminy w obszarze wspierania rodziny

- zabezpieczenie środków finansowych na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej;
- zapewnienie środków na rozwój i podnoszenie kwalifikacji przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny w związku z realizacją zadań na rzecz rodzin wieloproblemowych;
- Realizacja Programu „Karta Dużej Rodziny”;
- placówki wsparcia dziennego- świetlice podwórkowe;
- organizowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w formie wycieczek, wyjazdów, spotkań, imprez, konferencji.

Zapewnienie kompleksowej pomocy i wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin

- wspieranie kobiet w ciąży ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych;
- informator – wspieranie kobiet w ciąży i ich rodzin „Za życiem” na terenie Gminy Zwierzyn.

Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej

- próba odbudowania środowiska rodzinnego poprzez przydzielenie asystenta rodziny;
- ścisła współpraca z koordynatorem pieczy zastępczej;
- praca socjalna skierowana do rodzin w kryzysie, wsparcie, motywacja.

ROZDZIAŁ VIII**Wskaźniki realizacji programu**

Lp.	Działania	Czas realizacji	Realizatorzy	Wskaźnik
Cel szczegółowy: zabezpieczenie i utrzymanie na dostatecznym poziomie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny				
1.	Wsparcie finansowe rodzin wymagających pomocy (w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych itp.)	2024 – 2026	GOPS	- liczba rodzin objętych pomocą - liczba rodzin, którym udzielono wsparcia finansowego
2.	Dożywianie dzieci	2024 – 2026	GOPS	- liczba dzieci objętych dożywianiem
3.	Zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie	2024 – 2026	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, GPRPU, Sąd Rejonowy (Wydział Rodzinny i Nieletnich), Punkt Informacyjno-Konsultacyjny	- liczba prowadzonych procedur Niebieskiej Karty - liczba grup roboczych - liczba rodzin objętych nadzorem kuratora
Cel szczegółowy: poprawa sytuacji dzieci w rodzinach wieloproblemowych				
1.	Udostępnianie poradnictwa specjalistycznego	2024 – 2026	GOPS, Punkt Informacyjno-Konsultacyjny,	- liczba porad specjalistów udzielonych rodzinom

	oraz organizowanie i informowanie o miejscach, w których udziela się wsparcia i pomocy		Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,	wieloproblemowym; - liczba zamieszczonych do publicznej wiadomości informacji o udzielanym wsparciu i pomocy na terenie Gminy Zwierzyn
2.	Rozwijanie działalności placówek zajmujących się opieką nad dzieckiem w czasie wolnym	2024 – 2026	GOPS, Gminny Ośrodek Kultury, Gminna Biblioteka Publiczna	- liczba dzieci korzystających z zajęć pozalekcyjnych m. in. w klubach sportowych, Gminnym Ośrodku Kultury, Gminnej Publicznej Bibliotece - liczba dzieci objętych opieką w placówkach wsparcia dziennego- świetlice podwórkowe - liczba dzieci objętych działaniami podczas ferii, wakacji
3.	Praca środowiskowa promująca właściwe wzorce. Wzmocnienie systemu wsparcia	2024 – 2026	GOPS, GKRPU, Gminny Punkt Informacyjno-Konsultacyjny	- liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny - liczba rodzin objętych pracą socjalną

	specjalistycznego z uwzględnieniem problemów związanych z uzależnieniami			<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin wspierających - liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistów- psycholog
Cel szczegółowy: poszerzenie możliwości wsparcia rodzin w pełnieniu roli opiekuńczej				
1.	Pomoc specjalistyczna dla rodzin mających trudności w pełnieniu ról opiekuńczych	2024 – 2026	GOPS, GKRPU, Gminny Punkt Informacyjno-Konsultacyjny	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych wsparciem specjalistów - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych - dostępność psychologa i radcy prawnego (ilość godzin usług i ilość osób)
2.	Monitorowanie środowisk zagrożonych kryzysem przez	2024 – 2026	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny , placówki oświatowe, Sąd	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin

	pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych, kuratorów, dzielnicowego		Rejonowy, Policja	objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba dzieci objętych wsparciem pedagogów szkolnych - liczba osób z nadzorem kuratorów - liczba rodzin z monitoringiem dzielnicowego
Cel szczegółowy: tworzenie warunków do wykonywania zadań gminy w obszarze wspierania rodziny				
1.	Zabezpieczanie środków finansowych na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej	2024 – 2026	GOPS	- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej - liczba dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej - środki finansowe wydatkowane na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej
2.	Zapewnienie środków na rozwój i podnoszenie kwalifikacji przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny w związku z realizacją	2024 – 2026	GOPS	- liczba szkoleń pracowników socjalnych - liczba szkoleń dla asystenta rodziny

	zadań na rzecz rodzin wieloproblemowych			
3.	Realizacja Programu „Karta Dużej Rodziny”	2024 – 2026	GOPS	<ul style="list-style-type: none"> - wykorzystana dotacja przekazana z budżetu Wojewody (wykonane wydatki) - liczba złożonych wniosków KDR - liczba rodzin, którym przyznano Karty Dużej Rodziny
4.	Placówki wsparcia dziennego- świetlice podwórkowe	2024 – 2026	GOPS	<ul style="list-style-type: none"> - liczba placówek wsparcia dziennego- świetlice podwórkowe - liczba dzieci uczestniczących w zajęciach świetlic podwórkowych - liczba rodziców współpracujących z świetlicą podwórkową - liczba dzieci z rodzin z bezradnością opiekuńczo-wychowawczą uczęszczające do świetlic podwórkowych - liczba dzieci objętych wsparciem

				<p>psychologa uczestniczących w zajęciach placówek wsparcia dziennego</p> <p>- liczba godzin wsparcia psychologa w placówkach wsparcia dziennego</p> <p>- liczba dzieci objętych wsparciem pracownika socjalnego w placówkach wsparcia dziennego</p> <p>- liczba godzin wsparcia pracownika socjalnego w placówkach wsparcia dziennego</p>
5.	Organizowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w formie wycieczek, wyjazdów, spotkań, imprez, konferencji	2024 – 2026	GOPS, placówki oświatowe, GOK, GBP	<p>- liczba zorganizowanych form wypoczynku</p> <p>- liczba uczestników wypoczynku</p>
Cel szczegółowy: zapewnienie kompleksowej pomocy i wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin				
1.	Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin, ze szczególnym	2024 – 2026	GOPS, Zakłady Opieki Zdrowotnej,	- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny

	uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych		PCPR	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin, którym udzielono jednorazowe świadczenie w ramach zadań z zakresu ustawy „Za życiem” - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin korzystających z poradnictwa psychologicznego, poradnictwa prawnego
2.	Informator- wspieranie kobiet w ciąży i ich rodzin „Za życiem” na terenie Gminy Zwierzyn	2024 – 2026	GOPS	- liczba informacji o wsparciu kobiet w ciąży i ich rodzin „Za życiem” (ulotki, strona internetowa, tablica informacyjna itp.)
Cel szczegółowy: podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej				
1.	Próba odbudowania środowiska rodzinnego poprzez przydzielenie asystenta rodziny	2024 – 2026	GOPS	- liczba rodzin biologicznych objętych wsparciem asystenta rodziny
2.	Ścisłą współpracę z koordynatorem	2024 –	GOPS, placówki	- liczba dzieci objętych pieczęcią

	pieczy zastępczej	2026	oświatowe	zastępczą - liczba rodzin zastępczych
3.	Praca socjalna skierowana do rodzin w kryzysie, wsparcie, motywacja	2024 – 2026	GOPS	- liczba rodzin (piecza zastępcza), którym udzielono pomocy, wsparcia przez pracownika socjalnego

ROZDZIAŁ IX

Działania

W celu realizacji powyższych zadań zakłada się realizację następujących działań:

1. Pomoc i wsparcie Asystenta Rodziny. Wsparcie Interdyscyplinarne.

W pracy z rodziną ważna jest profilaktyka. Zakłada się zatem kluczową rolę asystenta rodziny, którego zadania będą polegały na:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 6) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 7) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 8) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 9) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 10) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 11) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 12) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 13) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 14) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny;

15) sporządzanie na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;

16) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;

17) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w Dz. U. 2021 r., poz. 1249 tj. art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Praca asystenta rodziny odbywać się będzie w oparciu o konsultację interdyscyplinarną. Sytuacja rodziny każdorazowo konsultowana jest z pracownikiem socjalnym oraz odpowiednim pedagogiem szkolnym.

2. Poradnictwo specjalistyczne

Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego. Narzędziem wzmocnienia rodziny może być również doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, dbałości o higienę osobistą i otoczenia. Niezwykle ważnym elementem jest również dostęp rodziny do pomocy prawnej, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i sprawowania władzy rodzicielskiej. Realizacja zadania odbywać się będzie poprzez kontynuację organizacji bezpłatnej pomocy prawnej przez radcę prawnego zatrudnionego przy Urzędzie Gminy oraz kontynuację zatrudnienia psychologa w Gminnym Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym finansowanym przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Uzależnień. Wsparcie specjalistów jest bezpłatne.

3. Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w pierwszym roku pobytu dziecka pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.

4. Profilaktyka

W ramach działań profilaktycznych:

- szkoły realizują Szkolne Programy Wychowawczo – Profilaktyczne

W ramach programów prowadzi się działania profilaktyczne z zakresu uzależnień, przemocy, profilaktyki zdrowia i wszystkich aktualnie diagnozowanych problemów dziecka i rodziny;

- organizacja akcji społecznych;
- zakup i udostępnianie ulotek i materiałów profilaktycznych;
- podnoszenie kwalifikacji i udział w szkoleniach w zakresie przeciwdziałania przemocy , pracy z rodziną w kryzysie oraz profilaktyki uzależnień organizacja corocznego festynu rodzinnego dla dzieci z terenu Gminy Zwierzyn, zwłaszcza z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej).

ROZDZIAŁ X

Realizatorzy

Założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Zwierzyn na lata 2024 – 2026 powinny realizować podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz podmioty lub osoby specjalizujące się bądź mające kontakty z dzieckiem i rodziną. Przy realizacji Programu współpracować winni:

1) Podmioty publiczne:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zwierzynie,
- Szkoła Podstawowa w Zwierzynie,
- Szkoła Podstawowa w Górkach Noteckich,
- Szkoła Podstawowa w Gościmcu,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Zwierzynie,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Zwierzynie,
- Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- Publiczne poradnie specjalistyczne,
- Komenda Powiatowa Policji w Strzelcach Krajeńskich,
- Prokuratura Rejonowa w Strzelcach Krajeńskich,
- Sąd Rejonowy w Strzelcach Krajeńskich,
- Sąd Rejonowy w Strzelcach Krajeńskich Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Strzelcach Krajeńskich.

2) Podmioty niepubliczne:

- Stowarzyszenie „STOLINA”,
- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- Pielęgniarka środowiskowo – rodzinna,
- Niepubliczne poradnie specjalistyczne.

3) samorządowe służby i instytucje o zasięgu powiatowym i inne:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drezdenku,

- Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich w Strzelcach Krajeńskich,
- Sąd Rejonowy Zespół Kuratorskiej Służby Sadowej w Strzelcach Krajeńskich,
- Prokuratura Rejonowa w Strzelcach Krajeńskich,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Strzelcach Krajeńskich,
- Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich,
- Placówki Oświatowe z poza terenu gminy,
- Ośrodek Wczesnej Interwencji w Gorzowie Wielkopolskim.

ROZDZIAŁ XI

Adresaci Programu

Odbiorcami Programu będą rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Zwierzyn wychowujące dzieci i przeżywające różnego rodzaju trudności, których same nie mogą pokonać, a także rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej i wyrażają chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i powrotu do domu rodzinnego.

W szczególności Program skierowany jest do:

- rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i niezaradnych życiowo,
- rodzin z dziećmi dotkniętych przemocą,
- dzieci i młodzieży, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
- rodzin z dziećmi z problemami długotrwałej choroby i niepełnosprawności,
- dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym.

ROZDZIAŁ XII

Finansowanie

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Zwierzyn na lata 2024 – 2026 są środki:

- środki własne Gminy Zwierzy,
- środki pozyskane na zadania związane z realizacją Programu w formie: dotacji celowych z budżetu państwa, dotacji na realizację rządowych Programów wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

ROZDZIAŁ XIII

Oczekiwane rezultaty

Spodziewanymi rezultatami w latach 2024 – 2026 Gminnego Programu Wspierania Rodziny są:

- poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej i przywrócenie im zdolności do prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,
- powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodzin biologicznych;
- ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego rodzin z różnego rodzaju dysfunkcjami, uzależnieniami,
- podniesienie świadomości społeczeństwa o dostępnych formach wsparcia rodzin przeżywających trudności lub nimi zagrożonych,
- rozwijanie współpracy różnorodnych podmiotów na rzecz wspierania rodziny.

ROZDZIAŁ XIV

Monitoring i ewaluacja

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań, głównie w oparciu o analizę osiągniętych wskaźników realizacji zadań. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 stanowi dokument wyznaczający cele i zadania na okres 3 lat. Program w związku z tym wymaga oceny i weryfikacji efektywności podejmowanych działań. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych. Realizacja Programu opiera się na stałej współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami pozarządowymi w celu realizacji założonych działań oraz prowadzenia ewaluacji i monitoringu.

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zwierzynie. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy w Zwierzynie sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji Programu.

DOKUMENT PODPISANY ELEKTRONICZNIE

Dane podpisywanego dokumentu

Typ dokumentu	Uchwała
Numer dokumentu	LVIII/348/2023
Data dokumentu	2023-10-30
Organ wydający	Rady Gminy Zwierzyn
Przedmiot regulacji	w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Zwierzyn na lata 2024-2026
Identyfikator dokumentu	764419CE-EF04-4EC3-8169-20FE4FB8403A

Informacje o złożonych podpisach elektronicznych

Podpis:	
Sygnatura	Signature-1241188351
Numer seryjny	4175C1FC867C06A00A5E0CECAC3CCCCA
Osoba podpisująca	Mariusz Krzyżanowski
Kraj	PL
Data złożenia podpisu	30.10.2023 16:49:54
Zakres podpisu	Cały dokument
Wystawca certyfikatu	VATPL-5170359458 Certum QCA 2017 Asseco Data Systems S.A. PL